

ПАРЛАМЕНТ

Жетишимли болур ючюн не тындырырга кереклисини юсюнден сейир сёлешу

КъМР-ни Парламентинде Жаш тёлю палатаны «Жетишимли багъасы» деген проектини чеклеринде КъМР-ни Правительство-ну Председатели орунбасары -билим беруи, илму эм жаш тёлю ишлери жаны бла министр Жина Емузова бла тобешиу болганды.

Республикада белгили политикле, жамаут кулукчулукта, артистле бла былла тобешиуле къурау иги төреге айланды. Аны Парламентни Билим беруи, илму эм жаш тёлю политика жаны бла комитети къурайды. Бу жол а Нина Гузерова бла жолугуула Жаш тёлю палатаны, «Единая Россияны жаш гвардиясыны» регион бөлүмю, КъМР-ни Жамаут палатасыны жаш тёлю советини, республиканы муниципал къурауларында жаш тёлю биригиуени, РФ-ни школчуларыны битеуроссей къымылдаууу келечилери къатышандыла.

тюрлю-тюрлю сфералда ишлеген белгили адамла бла тобешиуле болганды, ушакъланы кезинде ала жаш адамланы сынауларына, усталыкларында бииклеге кёторулоуно жашырынлыкларына юйретгенлерин чертенди.

«Бирле акъыллы адам башханы жангылычыларына къарат, аланы къайтармайды, дейдиле. Алай мен аны тозге санамайа. Адамны кесини жашау сынау болурга, ол тобеген тыйгъчланы сююп, аладан хыйсал этерге керекди. Мен оюм этгенден, хар адам да къадары ючюн кеси жууаплыды», -дегенди ол.

Ахыры 2-чи бетдеди.

ЖАШ ТЁЛЮ

«Муратынга жетерге итине эсенг, тургъан жерингде жашауу игилендирирге кюреш»

Барыбыз да билгенден, алгъараклада Сочида Жаш тёлюно бла студентлени XIX битеудуня фестивали бардырылганды. Къабарты-Малкъардан анга КъМР-У-ну студентлерини бла аспирантларыны профсоюзорганизациясыны таматасы орунбасары Таумырзаланы Фатима да къатышты. Биз андан ол жолуучулуу юсюнден къысха айтыр тилегениз.

- Фатима, форум зсингиде не бла къалганды?

Мен ары дери Сочида Олимпиада оюнлага да волонтерча къатышманма. Аны себепли тенгештирди онгум барды. Мени окумуа кере, бу жол хар не да 2014 жылдан эсе кочлорек эди деп таукеи айттылкъа. Фестивальга къатышканыны бир такыйкъа бош заманлары кере эди. Окуу, къурау, спорт программала асыры кепен, къайры жетиширге билмей эдинг.

къыраллы жаш адамланы Лавров айтханга сейирлери бармы эди?

- Политикледен бла артистледен сора уа, кимле къатышкандыла фестивалны ишине?

- Да аланы барысына да къатышыр онг бармы эди?

- Ушакъла бардырылган майданлада бешшер адам олтура эди. Ол санда россейли, тыш къыраллы политикле да. Бизге уа орус тилге кенорган аппаратура бере эдиле.

- Сёз ючюн, австралиялы жазычу Ник Вуйич. Биз барыбыз да билгенден, ол акъыллары, къоллары болмай туугъанды.

- Хау, тоз ангылгандына, аланы хар биринде да болур амал жокъ эди. Кесин сагъыш эт: не РФ-ни Тыш къыралланы ишлери жаны бла министри Сергей Лавровну, не да актёр Сергей Безруковну семинарларыны араларында сайлауа керек эди. Кесини тематикалары да манга бек сейир эдиле.

- Мастер-классла бла тобешиуле баргъан жерден узакъмы эди тургъан жеригиз?

- Биз Олимпиада шахарны къонакъ юйлеринде тургъанбыз. Алай жаулай журюрге кеп тоше эди. Тобешиуле, тренингле, мастер-классла бардырылган арадан ашарга барырга 15 минут чакълы къоратрга тошегенди. Дагында андан да арха аллай бир.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Конкурс

«Эм ариу шахар» деген атха талпына

Нальчик «Россеини шахары. Милетин сайлауу» деген конкурс къатышды. Аны мафамасы - къыралны эм ариу эмад культура жаны бла бай жашагъан жерин биригеди. Биринчи жерни алгъа республиканы ара шахарны мадорлары оспандыла. Рейтинге кере, Нальчик бюгонлюке бешинчи жердеди. Шимал Осетияны ара шахары Владикавказ а - экинчи. Ада уа Пенза барды, аны ючюн 226 минг адам къол кётюргенди. Хорлагъан шахарга бо-

лушлукъга ахча бериллики, деп билдирдиле конкурсу къаргъанла. Къол кётюруу Жаныг жылга дери бардырылкъды, ол себеден Нальчикни хорларга алгъакъ амал барды.

Законопроект

Аманлыкълага къатышдыргъанланы жууапха тартыу къатыланырыкъды

РФ-ни Къырал Думасыны депутаты, «Единая Россия» политика партияны фракциясыны башчысыны биринчи орунбасары Адалби Шхагешевни башламчылыгы бла жарашдырылган федерал законну проектинде террористлени сананы адамланы чакъыруу бла корешгенле-

205.1-чи статьясына кийрилген тозетиулеге тийишлиликде энди адамланы эркинликлери 8 жылдан 20 жылга дери сыйырылгъа, алага 300-700 минг сом тагир салынрга болукъду. Ол санда вербовщиклени жашуларыны ахырына дери тормеде тутарга деген оноуну чыгарырга эркин этилгенди. Законну эски редакциясына кере уа, быллай аманлыкъланы 10 жылга дери тормеде тутарга жарай эди.

Адалби Шхагешевни ангълатханына кере, документ терроризмге къажай ишни кочлуге бурулулды. «Шендо терроризм» кент жайылгъан, къолайлы бизнесди. Аны кесини жоруклары, терелери, уруну рыхогу да бардыла, алай ала адамлыкъл шартла, демократия бла ахырда келишмейдиле», - деп белгилегенди депутат.

Аны айтханына кере, аманлыкълчыла кеслерини къауумларына адамланы жыи санларына, социальный статусларына да къармай тартадыла. Шендо быллай аманлыкъла ючюн жууаплыкъл терроризм келтирген хата бла тенг тойюлдо. «Вербовщикле минг, андан да кеп террористни хазырлайдыла. Аланы къары ишлерини хатаасы уа мамыр адамлага жетеди. Аманлыкълчыланы жууапха тартыу асыры жумушакъды», - деп белгилегенди ол.

Алай ала РФ-ни Уголовный кодексини ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

БЕЛГИЛЕУ

Алгъышлаула, жырла, тепсеуле

Студентни халкъла аралы кюнөн белгилеу бла байламлы Къабарты-Малкъар къырал аграр университети (КъМР-У) автокый залында байрам концерт къураалганды. Жыйылгъанланы вузун ректору Аслан Алажев алгъышлаганды, ол окууларында айырмалы болган эм жамаут ишеги тир къатышкан студентлеге ырызлыкъл къагытла бергенди.

Концертни уа университети «Стимул» тепсеу къаууму анханды. Ариу жырлары бла Аслан Тхакумачев, Султан Хажироко, ВИА «Бэзарбэз», Азамат Заурев, Амирхан Амшов, Занкишланы Джемалия, Карина Иванова, миллет тлесуюу бла «Assa-party» къауум ккууандыргандыла.

Алибек БЕРБЕКОВ.

Къабарты-Малкъар къырал аграр университети пресс-службасы. Суратны Эльдар ШОНТУКОВ алгъанды.

Жангыртты

Травпункт сыфатын турлендиргенди

Республикалы клиника больницы травматология пунктуна ремонт этилгенди, деп билдиргенди КъМР-ни Саулукъ сакълау министрствосундан. Бу учрежденины тамата врачы Мурат Муков айтханга кере, мекамга адам къолу тийилмей тургъаны эм азы бла кырк жыл бола эди. Аны ючюн саусуладан да кеп тарыгуула эшитирге тошегенди. Кабинетлени эмде меняманы тыш жанан тапландырырга ахча бюджетден тышында фондладан табылганды. Аны бла бирге «Доступная среда» программаны юсю бла пандус жарашдырылганды. Махкемени ичинде холл бла

коридорлагъа да этилгенди ремонт, терезеле бла эшикле да алышындырылгандыла. Учрежденига кирген жерде уа жылтыуучу прибор орнатылганды.

Регистратура торпенгеннен да министрствода энчи эс бурдалыла. Аны ишини жоруклары саусулага бютонда сакъ болурга кереклисини шарт белгилейдиле. Ары келгенге кресло-каталка керек болса уа, аны регистратурада ишлегенле оспагъат окуна берликдиле. Травпунктны тапландыруу ишле анга ары бардырылганлай турлукълдула.

Бизни корр.

«Керген, эшитген затларыбызны жаратханбыз, сукъланнган да этгенбиз»
2 бет

Сюйюнуу, махтау беруу, этемленуу, юлгюге салыу
3 бет

Алим СИЖАЖЕВ:
Шериятха келшимеген товарлага «халал» деген сёзню жабшыдырырга энди онг болуку тойюлдо
3-4-чю бетле

Къыйын кезиуде абызырап къалмазча
4 бет

Жетишимли болур ючюн не тындырырғыа кереклисини юсюнден сейир сёлешу

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

Усталыкда жетишимли болууну юсюнден айта, Нина Гузеровна хар кимни да кесини жолу болганын чертенди. «Аны бир жоругу, амалы барды деп, киши да айтпалык тойлоду. Анга хар кимни да жолу энчиди», - деп кыошканды.

Ызы бла жаш адамланы кыонакгыа соруула бериге онгылары болганды. Биринчиден, тышыругыча онуочу кылулукда ишлеген кыйын болганын бла кыалгынын билгере суйгендиле. Нина Гузеровна адам уллу кёлю болмагыа, хар атламы ючюн сагыш этерге кереклисин чертенди.

Билемсиз, мен аудиториягы кирсе, профессор болганында да кырамай, хар заманда да кыйгылы болама. Ким биледи, ол да профессионализмни бир шарты болур. Аны айтканын, адам профессионал ишинде да оюму болууга тийишди, ол заманда кылулугу аурулук этмейди, -дегенди.

Сёз районланы тласто оргаларында жаш тёлю кымылдауаны юсеринде да барганды. Нина Емузованы актылына кёре, былай оргалы кеслерини борлары толтуруу башларыкларына ийнама», -дегенди ол. Карьергагы итинген кызылга насихат этерин да тилегенди жаш адама. Алай Нина Гузеровна кылулукчу болууга бир заманда да сыймегени айтканды. Аны атасы белгили радиожурналист, анасы устаз болгандыла. Ала сабийлерин юйретуге кёп кыйын салгандыла.

Опгоге ала волонтер кымылдауаны келтиргенди. Ала кыралган кезиуде не

бла кюреширликери, кыалай борчланы толтурулуклары да белгиле туюкул эди. Шёндю да былай жаш тёлю кымылдауа кёндюле, ала кеслерини хайырлыкларында да кёргозгендиле. «Муниципалитетледе жаш тёлю кыуула тача, сёз ючюн, Жаш тёлю палатча, бир кесек заман озгандан сора тири болууга, проект ишлеге, грант конурослагы катышып, кеслерини борлары толтуруу башларыкларына ийнама», -дегенди ол.

Сёз ючюн, Нина Гузеровна балетте, сурат ишлеге алай аны бла бирге уа анда кёп керексиз затла да бардыла. Нина Емузова адамланы психикаларына, сауукларына, жашауларына кыоркуу салган ресурсларны жок этерге кереклисин, законла алай эркилик бергенлерин айтканды.

Тюбешууде билим берууню, жаш адамланы иш бла жалчытууну, Бир кырал экзамеенте кызырылууну, эни иели билим беруу системаны кыуурун проблемаларында сюзгендиле. Кысыха айтканда, эки сагытка жуук барган ушакны кезуунде жаш адамланы сорууларына тынгылы жуунала алгырга, жетишимни жашырылыкларына юйренирге онгылары болганды.

Жаш адама министрли Интернетни юсюнден оюмун

да билгере суйгендиле. Бир жанындан ол хайырлыды, алай аны бла бирге уа анда кёп керексиз затла да бардыла. Нина Емузова адамланы психикаларына, сауукларына, жашауларына кыоркуу салган ресурсларны жок этерге кереклисин, законла алай эркилик бергенлерин айтканды.

Тюбешууде билим берууню, жаш адамланы иш бла жалчытууну, Бир кырал экзамеенте кызырылууну, эни иели билим беруу системаны кыуурун проблемаларында сюзгендиле. Кысыха айтканда, эки сагытка жуук барган ушакны кезуунде жаш адамланы сорууларына тынгылы жуунала алгырга, жетишимни жашырылыкларына юйренирге онгылары болганды.

Жаш адама министрли Интернетни юсюнден оюмун

ТИКАЛАНЫ ФАТИМА.

Документал

Кыбарты-Малкыар Республикада Маллада бла юй кыанатлылада болуучу жуукган аууруладан бек кыоркуулары бери ётмезлери эмда жайылмазлары жаны бла ишлене кыураган республикалы комиссияны кыуурумуна тюрленуге кийируну юсюнден

Кыбарты-Малкыар Республиканы Правительствосуну

БЕГИМИ

2017 жыл 20 ноябрь

Налыкчи

N205-ПП

Кыбарты-Малкыар Республиканы Правительствосуну бегим этеди:

Кыбарты-Малкыар Республикада Маллада бла юй кыанатлылада болуучу жуукган аууруладан бек кыоркуулары бери ётмезлери эмда жайылмазлары жаны бла ишлене кыураган республикалы комиссияны Кыбарты-Малкыар Республиканы Правительствосуну 2017 жылда 10 июлда чыгарылган 200-ПП номерли бегими бла кыабыл кёрюлген кыуурумуна былай тюрленуге кийирирге:

а) Республиканы комиссияны кыуурумуна да адамланы кыоштырга;

б) Республиканы комиссияны председателини орунбасары

Ананали М.А. - Россей Федерацияны Граждани кыурулууну ишлери, кыйын болуула эмда табиятат кыйынлыклары хаталарын кетериу жаны бла министрствосуну Кыбарты-Малкыар Республикыда Баш управленисны бёلمёююна таматасы (ырызлыгына кёре)

Берзекоев Р.К. - Зольск муниципал району жержери администрациясы бёلمёююна таматасы (ырызлыгына кёре)

Кыбарты-Малкыар Республиканы Правительствосуну Председатели

Жазаланы А.С. - Кыбарты-Малкыар Республикада Ич ишлене министрствосуну жамауат назамны жалчытууну кыууру жаны бла бёлюююю отделениасыны таматасы (ырызлыгына кёре)

Маламатов Б.В. - Кыбарты-Малкыар Республиканы Ветеринария управленисыны баш специалистиси-эксперти (комиссияны жууаплы секретари)

Мешев Э.М. - «Ветеринар медицинаны Кыбарты-Малкыар арасы» кырал казна учреждениини директору

Хасауляны Д.А. - «Налыкчи кырал сынау учуу мюлкю» федерал кырал бюджет учреждениини урулук жаны бла баш специалистиси (ырызлыгына кёре)

Чеченланы М.М. - Кыбарты-Малкыар Республиканы Табиятат байлыкыла эмда экология министрствосуну жаныуарлары бла ала кечиную жерлени кыоруула, аланы хайырланууга федерал надзор этуу, тап халгыла келтируу жаны бла департаментини башчысыны орунбасары

б) Республиканы комиссияны кыуурумуна А.Т.Бевени, Н.Н.Беликскяны, М.В.Бозиевни, В.В.Бурановну, А.О.Табуюну, А.А.Сантикову, М.М.Шахамуровну, А.А.Юванову кытериге.

МУСУКЛАНЫ А.

ТЁРЕК СТОЛ

Коррупцияны жолун кесер амалланы излегендиле

Бу конюде Тырныаузда бардырылган «тёреке столда» Эбрус районда коррупцияга кыажу профилактика мадарла сюзолгендиле. Аны районну администрациясыны башчысыны биринчи орунбасары Арслан Улимбашев бардырганды. Ушакгыга КМР-ни Башчысыны Администрациясыны коррупцияга кыажу управлениснын прокуратураны, право назамны саклауучу оргаланы келечилери кыатышкандыла.

Ырыскы эм жер бла байламлы халла жаны бла сферада коррупцияга кыажу мадарланы юсеринде районну ырыскы, жаш адамланы эренданы тюлемегендени тизмеси прокуратурага берилгенди. Тынгылы мадар этилгенни хайырындан жылы алындан бери муниципалитетни бюджетине 1,7 миллион сом тюшгенди.

Районну билим беруу управленисини директору Алтыкуланы Нуржан жаш тёлюю арасын

да коррупцияга кыажу ангылаты иш кыалай бардырылганы юсюнден айтканды. Анга тынгылап, Арслан Улимбашев окуучуларга патриотизм бла байланыштырганын кёргоштюрге кереклисин чертенди. Районну администрациясыны экономика, прогноз эм сатуула учу управленисыны келечиси Чеченляны Элла не муниципал ушуула толтурууганлары юсюнден билдиргенди. Коррупция бла байланыш аманлыклары болурмуз мурат бла ала кырал казакланы битеруссей сайтын хайырландыла, ол а бюджет ачаны кыорууну ачыктыгынын, экономикада конкуренцияны жалчытырга оит береди. Жылы башындан бери уа муниципал жумушлары толтуруу жаны бла 1,9 миллион

сомгыа келишим этилгенди. Тюбешууге кыатышкыла жамауат бла байлыккылары кючлөргө, адамланы право билимлерин ёсдюруге, аланы эркиликлерини бла борчланы ангылатырга кереклисин белгилегендиле. Ахырында Арслан Улимбашев: «Жамауат оргаландыяны, тири жаш адамланы, сейрилеги болган битеру оргаланы болушлыклары бла коррупцияга кыажу ишени дайым бардырырга керекди», -дегенди.

Тюбешуу протокол буурыкыла беруу бла бошалгыла.

Алиса ТАРИМ, Эбрус району администрациясыны пресс-службасыны таматасы.

«Муратынга жетерге итине эсенг, тургын жерингде жашауну игилендиргеге кюреш»

Ахыры. Аллы 1-чи бетдеди.

«Сени энчи сейиринги кыозгылагы тюбешууге уа кыайсы санарга болуукса?»

«Жаш дипломатланы битетууде жыйылгыларын. Мени алдымда 178 кыралны келечиси олтура эдиле. Ала терроризм, бителуу экономика, билим беруу деген темаланы сюзө эдиле. Ала жаш сапары бла менден тамата туюл эдиле.

Алагы кырай, мен да былача ушакыла бардырырга суюме деген оюм келген эди акылыма. Кесигиз сагыш этигиз, харкюнюк жашауда биз сериалланы, киноны халкыны юсюнден сёлөшө эсек, ала уа аллай магыаналы темалагы ушакыла бардыргыларны кёрюнюп тура эди. Ол а адамыны кыатында кимле болганыларны ачыктылады.

«Мен билгенден, сен ингилти тилини мжи билеси. Жаш тёлю фестивалыда асыамында нени юсюнден сёлөшкени эди?»

«Анда жаш адамланы биринчи сорулары кыайсы политика партияга киресе, онгыламы огыёсе соллагамы кыошуласа деп, алай эди. Политика жаны бы билим бек ошол халдады. Граждани общество бизде алыскы тынгылы кыууралмаганды. Мен бир партияга да кирмейме. Бек кёп Сталинни бла Ленинни юсеринден айта эдиле. Биз мында аламын алай бир сагынымайбыз. Америкалы жаш тёлю бла ушакыла бардырырга бек сюзө эдим. Алай излеп табалмай кыошган эдим аламы.

«Немисли жаш тёлю бла уа тюбешенимсе?»

«Хуу. Мени тент кызым Кючюкланы Джаме немислини культураларын жаратды бек. Биз Германиянда бир кыууру жашаа тюбөгөн эдик. Аламы кыракыда олтуруп тургын кезиде тапкан эдик. Кыларын барып сёлөшкенибизде, ала жерлеринде ёрге окуна кыопмагын эдиле. Анда сора аландан кёлюм терк кыачан эди.

«Ректор Юрий Алыудов да болгын эди фестивалда. Сиз анда кыалай тюбөгөн эдизги?»

«Милет кийимледе телесуеурибиз бла. Бизни чекленерибиз келип кыуурамаган хазна жок эди. Италияны кызыла жыйрыкларыбызны бек жа

ратып, культуралыгыга махтау сёзлени кызыганмы эдиле.

«Форумдан сен кесинге кыалай магыаналы дерс алганса?»

«Мен ангылагандан, ала билимин ёсдюругюно бир заманда да токтатмазга керекди. Фестивалыга дери мен ты кыралланы бирине кетип жашарга термиле эдим. Алай анда бери ол сагыш башыма келген да этпейди. Хар не да кесинг мурат эткен болурун сюзө эсенг, тургын жерингде жашауну иггиле айландырырга кюреш.

Инна АПШЕВА, КМКкыу-ну пресс-службасы.

ТЫШ КЫРАЛДА СЕМИНАР

«Кёрген, эшитген затларыбызны жаратханбыз, сукыланган да этгенбиз»

Россейни Фермер мюлккерленин эмда эл мюлк кооперативленин ассоциациясы (АККОР) Германияны фермерленин союзу бла бирге кооперация проектини бардырады. Аны чеклеринде озган айда ол кыралда семинар болганды. Аны ишине Ассоциацияны Кыбарты-Малкыарда бёлюююю вице-президенти Тилланы Фердау да кыатышканды. Бу жолуучулыкню кезуунде не бла шагырейленгенни юсюнден ол кеси айтканды.

«Биз Германияга барган кыууруда АККОР-ну кырал, тапай регион эмда район бёлюмлерини келечилери - битиуда онерт адам бар эди. Бу семинар а Германияны Аш-азык эм эл мюлк министрствосуну башламчылыгы бла кыуураганды.

лагы элтип, алада болум бла шагырейлендирип тургандыла. Кыайсыларында болсак да, аламы илери бизге кыонакыбайлык этмей кыоимгабындыла.

Сёзюс, кёрген затларыбызга бек сейир этерча эди, алай дагында Haltestelle Karlsruh сют ферманы юсюнден энчи айттырга сюзө эдим. Бу мюлкню илери Карла эм Михаэль Дерр аны төрт гектар жерде кыуурагандыла. Кыайры кырасан да, тазалык, асфальт, ариу жолчукыла, тротуар плитка салыны

ган майданчыкыла. Сабана 163 гектары аладыла. Михаэль 55 гектарда кюзюк булай, энтта да алай бирде - нарпюк, кыалган жерде уа мал ашха жараулу битимле ёсдюреди. Аны бла туханларын аш бла толусунапты жатылады.

Karlsruh мюлкде 310 сауулган ийнек, 270 кыунажин эмда бир бугы бардыла. Хайуанланы бир кесеге «Карусель» амал бла кечиндириледиле, кыалганылары уа уллу мал орунда турадыла.

Михаэль Дерр айтканын кыошконда жалаанда 25 ийнек бар эди. Кредите ала, мюлкню да аз-аздан айныта кетип, ийнек орунланы, аш тургын жерлени кенгертенди, малланы санында да кыошуп. Ферманы бюгюнго халине келтиргенди. Дагында сютно сатхан аппарат орнатканды. Биз кесибиз жерде тургынлай, шахардан бир неча адам келип, сют сатып алганын эдиле.

«Барысы да кредитени хайырындан этилген ишчиле», -дегенди Михаэль Дерр. Ачаны банкдан кыалай процентте аласыз деген соруубузга, ол: «Бир процентте, кесин да 50 жылгы», -дегенди. Бу жууап бизни айтып айтмазча сейирге квалдырганына не сёз.

«Германияда биз дагында Гени билгенбиз десегиз, немисли фермерлени аспамсы мюлклеринде биогаз установканы хайырандыла. Биз халарын айткан жерде да 250

киловатт-сагыат ток берген алай установка ишлей эди. Былай тынгылы молдаке урунганланы юсюнден да сормай болмаганбыз. Михаэль Дерр билдиргенча, анда юй ичкеси бла ол кеси, эки ичкеси, эки болушукчу, бир бакчалар бла бир аш хазырлауучу ишлейди. Энтта да ючунен а кезуу-кезуу урунадыла.

Haltestelle Karlsruh ферма саупай Германияда окунуа алчы мюлклерден бирине салнадыла. Кыралда бардырылган бир неча эршиуде биринчи эм экинчи жерге тийиш болуп турганды. Адамла да бери бек суйюп келедиле; бирле мюлк бла шагырейленирге, башхала уа абори сатып алгырга.

Биз биз чыгары чыгарырылычу предиятиянда да болганбыз. Анда да кыонакыбайлык, аксурияла, шагырейленуу.

Биз кёрген, эшитген затларыбызны ойлаганды, бу кыралда башха молдаке да ма билена, эки, жетишимли ишлей болууда деген оюмга келгенбиз. Кыалай соруу берсек да, жууап бир эди: «Жерде ишлерге ферма кыуурагы а итинуюлопгон бар эсе, кыралда да, банкла да не жаны бла да болушукчы этерге кызырдыла», - деп белгилегенди Тилланы Фердау.

Басмагы УЛЬШАЛНЫ Мурат хазырлаганды.

ол кыралга келгенибизде, бизни доктор Мозеф Файтер бла доктор Моника Эрат жарык тюбөт, семинарны программасы бла шагырей этгендиле. Биз а биринчи кюн окуна кесибизни бёлюмлерибизни юсюнден презентацияны кёргозтүбүз, не бла кюрөшгенибизни, ишче кылапты проблемалыга тюбөгенибизни да айтканды.

Семинар бир неча кюнню ичинде барган эди. Хар кюн сайын бизни жагы молдаке, предиятиялыла, ферма-

АДАБИЯТ-МУЗЫКА ИНГИР

Сююнюю, махтау беруи, ёхтемлениу, юлгюге салыу

Озган орта кюн Къарачай-Черкесни Алийланы Умар аты къырал университетинде КъМР-ни халкъ поэти, СССР-ни, РСФСР-ни да Къырал сауыгларыны, Ленин аты премияны да лауреаты Къулийланы Къайсын тууганына 100 жыл толганына жораланып, «Мамырлык эм кыуан сизге, саула!» деген адабият - музыка ингир бердиргенди. Аны сагынган вузун филология институту къарачай эм ногый филология кафедрасыны башчысы филология илмуланы доктору Алийланы Тамара бла оқыу залыны келечилери студентлери бла бирге къыраганды.

абаданлаңан фахмулу назмучуну иносондан эшит турганды. Бир бирлерин а ала акиси да 1956 жылда көрген эдиле. Къарачайда Хубийланы - Осман, Магомат, Назир - барысы да закийибиз бла таныш болгандыла. Эсертте керейик, Хубий улуну Совет Союзну Жазуучуларыны союзуна алырга рекомендацияны Къайсын бергенди.

Экономика илмуланы кандидат, талай жылы ичинде суратлау-графика факультетин деканы болуп турган Байрамукъланы Исмайл а а акылманы саулай дуняны миллет поэтине санаганды. Халкыны бийиклиги адам саныны кө-

буогура ол къырала берилген сыйны эсерттип, «Къайсыннга жоз атлам» хунача жумуш алыкы бир жерде да эгилемертин чертип, малкъар халкъга, Тетулану Хадисге да жюрек ырызлыгынын билдирип, миллет алгъа эфирликле аллайла болгандылар айтханды.

Хурметли къонаклары уа жамуат кулукчула, жаш телюно окутууга бла иоретуге кыйын салган ветеранна эм кеп бирисиле да болгандыла. Бизден да ары «Къайсыннга жоз атлам» фонду председатели Тетулану Хадис, жырчы-макъамчы Бечелланы Хабас, продпринимател Байсыланы Хызыр, радио журналист Чочаиланы Зукура да барганды.

плюгонде угъай, аны къаллай айтхалкъ инсанлары болгандыла деп, Къулий улу бла бирге академиклерибиз Энейланы Тимурну бла Залиханланы Михалини, Совет Союзну Жигити Байсолтанланы Алимин атларын сагынгандыла, зал ырызлыгынын къарса бла билдиргенди.

Тету улу билдиргенге көре, ноябрьни алында фонду Непада «Кулиевские чтения» окуялаула къатышханды эм алгъаракалда закийин жозжылгыны атап Мера тау телгеге чыкъганда бир Алехандар Кузнецовдан къагыт келгенди. Бу адам атасыны сын ташыны арт жанында «Мамырлык эм кыуан сизге, саула!» деген назмуну жаздырханды да сейриди. Ол Къулий улуну чыгармачылыгын жаратп, аны болон терен сөзөр ючюн, тауна окурга керекди деп, малкъар тилге юйрне турды.

Фдну председатели къабаргъа халкыны Къайсыннга сыймеклигинден сөөленин чертгенди. Ол ачылган кюн акъсакыл Малкъондуланы Харун, аны кучаклап, къулан ганында жылганын айтып, аллай шартла уа аны алайлыгынын бютон ачыклагандарнын белгилегенди.

Ингирни КъЧКЪ-ну филология институтуну директору Лешкошланы Хасан аханды эм бардырганды. Ол, Къабарты-Малкъардан келгенге да ырызлыгынын белдирип, залдагыланы ала бла шагырейлендиргенди. Ректоратны атында а проректор Сергей Павоз сөйлешкенди.

Алгъадан окуна чертсок, окнюно адабият-музыка композицияны улу илму кыйматлы конференцияга да санарга боллукду. Нек дегенде анда сөйлешгенле барысы да жыйыланга закийибизни жашуу эм чыгармачылык жолуну юсюнден нек къадар себег да, мағаналы да, бютонда бег а жангы шартланы билдирюге, эс бургандыла.

Тету улу Къарачай-Черкесде закийибизни 100-жылгыгына атап астам жумуш бардырханын эсерттип, регион Башчысы Тмерезланы Рашиде ырызлыгынын айтханды. Ноябрьни ал конпринде Музыка театрыбызда озган концертте да аладан делегация келип, алай хурметлегиленери ючюн ыспас этгенди.

Жабат кюн а КъЧКЪ-ну студентлери «Къайсыннга жоз атлам» мемориал комплекси, аны тууган юйю да көрюрге келгенди. Алагъа закийибизни, республикабызны, адет-төрлерибизни эмилилерини, региондагылыны, Къарачайда бла Малкъарда жюрген чамланы, дагыда кеп мағаналы затланы юсперинден Тетулану Хадис толу халар айтып, къонакчаланы жанында къызылкъ таханды.

Алгъадан окуна чертсок, окнюно адабият-музыка композицияны улу илму кыйматлы конференцияга да санарга боллукду. Нек дегенде анда сөйлешгенле барысы да жыйыланга закийибизни жашуу эм чыгармачылык жолуну юсюнден нек къадар себег да, мағаналы да, бютонда бег а жангы шартланы билдирюге, эс бургандыла.

Акъылманбыз бла таныш болгандыла тынгылай, алагъа сукъланганын билдире, аны кесин танымаганыкъыга, жюрген бла көрпю тургандыла сөзюн билгенин айтханды. Поэтни жазган затлары, жашуу жолу, кеси да ёмюрюк болгандарны ючюн ырызлыгынын белдирип, Сыйлы грамотала, Къулий улуну алтытомлугун, фондуно брошюраларын да бергенди. Саубаланганыны санында профессор Алийланы Тамара бла библиотеканы окуяу залыны таматасы Айсан-

Халык Къарачаевск шахар Налыкчи.

Жаш телюно былай къызылкъ тауна тошондорюрге кыйын салгандарны ючюн ректоратха, усталга, студент советте, бу жумушланы къурагандылары барысына да анда окургун сабийлени атаана къуаумундан ыспас этебиз. Халкъым деп заманын, биллим амагандын адамыбыз Тетулану Хадисге, кенделени Езденланы Салихе тазе да ёзденлик этгенлери ючюн ырызсыгъыз хар заманда да къуанчлагъа къоратыла турсун дейбиз.

КъЧР-ни халкъ поэти Хубийланы Назир Хубийланы бир неча назмуну окуп, кесинде Къулий улуга жоралганын «Всадник» деген чыгармасын (Николай Тихонов кёюргенди) эшитдиргенди. Ызы бла малкъарлы поэтни тизилери бла эм алгъа турган журтундан айырылып, кирюнде болгандыла «Кирюстан» альманахыда 1948 жылда шагырейленгенни айтханды. Алай эсе да, он андиге деген

Акъылманбыз бла таныш болгандыла тынгылай, алагъа сукъланганын билдире, аны кесин танымаганыкъыга, жюрген бла көрпю тургандыла сөзюн билгенин айтханды. Поэтни жазган затлары, жашуу жолу, кеси да ёмюрюк болгандарны ючюн ырызлыгынын белдирип, Сыйлы грамотала, Къулий улуну алтытомлугун, фондуно брошюраларын да бергенди. Саубаланганыны санында профессор Алийланы Тамара бла библиотеканы окуяу залыны таматасы Айсан-

Халык Къарачаевск шахар Налыкчи.

Жаш телюно былай къызылкъ тауна тошондорюрге кыйын салгандарны ючюн ректоратха, усталга, студент советте, бу жумушланы къурагандылары барысына да анда окургун сабийлени атаана къуаумундан ыспас этебиз. Халкъым деп заманын, биллим амагандын адамыбыз Тетулану Хадисге, кенделени Езденланы Салихе тазе да ёзденлик этгенлери ючюн ырызсыгъыз хар заманда да къуанчлагъа къоратыла турсун дейбиз.

Биз барыбыз да башхабыз, алай барыбыз да тенгбиз

Къабарты-Малкъар къырал аграр университетде (КъМКАУ) республиканы Граждан обществону институтлары бла байламлыкла жюрютюю эм миллетлени ишлери жаны бла управлениыны башламчылыгы бла, Башха миллетлени, динлени келечилерине тэюмлюу къарану юноне жораланып,

«тётерек стоп» къуралганды. Жыйлынуу бардырыгъа Искустволаны Шимал-Кавказ къырал институту (СКГИИ) бла Къабарты-Малкъар къырал университет (КъМКАУ) себелик этгендиле.

Жаш адамыла бла тэюмлюкюно, башха миллетлени, динлени келечилерине намыс эте билуноу мағаналаулыгыны юсюнден ушакъ этерге КъМР-ни Парламентини Культура граждан обществону институтларын айнаыту эм сими-ле жаны бла комитетини башчысы Борис Паштов, управлениыны баш специалист-эксперти Оларланы Алим, къарачай-малкъар жаш телюно айныуна себелик этген «Элбрусид» регион регион бёлюмюно таматасы Аналаны Марат, юч вузуну да преподовательлери келген эдиле. Борис Султанович студентлеге көпюроген тема шендююно политика болумлада къаллай мағананы тутханын анылатханды эм жыйлыу жаш адамлага хайырлы болур тежегенди.

Хазыргандыла. Ала бузсагъадыгъ дуняда адамланы араларында байламлыклары, бир бирге тэюмлю болууну, башха миллетлени, динлени келечилерин тенг халда кёрюрге кереклисини юсюнден айтханды.

Ахырында ала, Борис Султановични бюгонюнде жетишми жаш адамны къаллай шартлары болурга керекди депен соруюна жууап бере, адет-төрени да тутарга, аны бла бирге уа иш кёллю да болурга тыишдиле деген оюмга келгендиле.

Аликбер БЕРЕКОВ, КъМКАУ-ну пресс-службасы Суратланы Эльдар ШОНТУКОВ алгъанды.

Оюм

Аланла, ёз тилибизден нек къырабыз?

Бу материалны жазар акыл юзден келгенди. Тюрк айтханда, эрттеден сагъыш этип тура эдиле. Аны уа теңдирген не болду дегенде, алгъаракалда автобус бла элден шахарга келе, тиширууларына халарына тынгылаганым.

Эрттендикке кимле ишге бардыла, кимле да туудукларынын сабий садам этпедиле. Бир жерде, къауам адам болуп, бир жерде минибиз. Жыл саны юч жыйрымдан атлагъан аммат төрт-беш жыллык къызчыкъыга: «Анда кесинге тап жюрют, сабийле бла тыюшмек, бергенлерин аша, юретичюлене айтханларын эт», - деп акыл юретип келеди.

Юч-тёрт жыл мындан алда Венгриядан ки алим келген эдиле. Аладан бири - полочу, башхасы уа - къыпчак. Бир тилде сөйлешти турдукъ. Кимни айтды: «Мени юкедим къыргызлы тиширууду. Ол тилин да бек уста билдик. Бек башха торк тилле бла да шагырейме. Барысынан да таза, ару эм бизге бек келишген къарачай-малкъарныкъыды», - деди.

Ризден узакъ болмай бир къабартлы, бир да орусчу келинге бардыла. Ала бир бирлери бла тауна сөйлешдиле. Бизни тишируула уа ала бла орусча халарлашдыла. Ол иги туюлюдо деп деген ылдан узакъма. Къайсы тилин билген да аламаты. Алай, биринчиден, кесибизни, ёз кыйматлыбызны къайгысын этерге керекбиз. Белгилесин, этиле болмагъан миллет жокъ болды.

Къауум жыл мындан алда «Къарачай» республикада бир тулуну юйрне бардым. Ол анда ордонен жашай эди. Юй бийчесине: «Шахарда турганлыкыга, тилинги унутмагъансы, аруу, шатак сөйлешсе», - дейме. Ол уа, шырарип: «Мен абазалы тишируума. Сизге келип болган заманында аман айтхан эди, ол халкыны арсына бара эсенг, тилин, адет-төрин да бил деп. Жарым жыл озгъуну окурга тауна сөйлеширге юйрнелгендим. Ариуду, жегилди ол», - деген эди.

Ухтарымда орус тилге да биз уллу миллетни културасы, адабияты, тарыхы, төреси бла танышабыз. Пушкинни, Лермонтовну, Толстойну, Достоевскийни, Чеховну, Есенинни эм башха жыйычулары чыгармаларын окуйубуз.

Тезауималы «Къарачай» республикада кесибизни сиз ариу макъамлы тилингизни сансыз этип башхага нек кенгенсиз? - дейме. «Тюз айтас», - дегенле да болдула. Бири уа терезеге бурулган кибик этип, орусча: «Кёрюп болмаймы акыл

Юз айтды, кепле - керти сөзле. Алай ол аны бла орусча халарлашып келеди. Сөйлешгенде да таза айтса уа бир иш, ара-бери чалдырып, ушакътан да этпей. Сора, бери бурлуду да, къоңушуу бла орусча ушакълашды. Ары жанындагы бла да тоз алай.

Алай хар миллетни кеси тили барды. Бир кюн, ай, жыл, ёмюр угъай, жюзле, миниге бла жылланы ичинде къуралып келген. Ала хар бири да кесин сейриде, тамашадыла. Барысы да сакъланганды тыишдиле. Бютюнда кесини жазмасы болган заманда. Аны этерик жаланда миллет кесиди. Ез тилинде сөйлешген да этсин, китабын, газетин, журналын да окусын, театрға барсын.

ОСМАЙЛАНЫ ХАЙСА.

Мағаналы тема Алим СИХАЖЕВ: Шериятха келишмеген товарлагъа «Халал» деген сөзюню жабышдырыгъа энди онг боллукъ туюлюдо

Къабарты-Малкъарны Муслиманларнын дин управлениысында стандартизация эм сертификатция жаны бла жумушланы толтурган коммерциялы болмагъан «Халал» автоном организация къуралганы жылан артыкъ өзгертти. Ол тематалы жумушлары, шериятны жюрюкларына кёре ишлеген индустриялы болумуну эмда аны айнытуда чырмаулары юсперинден биз республиканы муфтинини орусбасы, организацияны башчысы Алим Сихажев бла ушакъ этенбиз.

Алим хажы, исламны жюрюкларына кёре чыгарылган продукцияга сертификатла берюрге деген акыл къаллай келгенди?

Дагыда былайда бир затны юсюнден айттырга сөюме. Бюгонюнде республикада Муслиманларнын дин управлениыны даражасы уллуду, бизни сөзюбиз ётеди. Аны ючюн предприниматель халал зат этмейди, аны товары исламны жюрюкларына келишмей десек, адамла аны сатып алыкъ туюлюдо.

Бизнесмен кесини башына диле, алай эсе уа, оюнуларын туюлюк бла чыгарылдыла.

Бюгонюнде токенлерибизде тышларына «Халал» деген сөз жабышдырылган товарла келден-кеп болуп бардыла. Алай бир-бир предприниматель, жарадырган затлары шериятха келишмегендерине да къарамай, шенд тазе продукцияга сейр уллу болганын хайырлап, төрк окуна аха тошюрюрге керешедиле. Жарсыуьга, кепле биллал ёторюкери ючюн Аллахны алында жууап тууларынын билмедиле, жамуатны алында жууаплыкыны сезмедиле.

Республикада эт жарадырган уллу предпринимателден бири да продукциясына бу марканы жабышдырып къояды, аны атын сагынмай къоялыкъ. Тюкенле уа ала чыгарган затпадан толудула, алай ала шериятха ахыр да келишмедиле. Къысха айтханда, бизни организация ма былай хыйлаыкълыны тохтатар, муслиманлагъа ашауьга жарган таза продукция чыгаргандыны атларын белгиле итер мурад бла къураганды. Бюгонюнде уа бизни сертификаттыз төрт предпринимателге берилгенди.

Бизнесмен кесини башына диле, алай эсе уа, оюнуларын туюлюк бла чыгарылдыла.

Сертификация къаллай бардырылганыны юсюнден да айтсангъ эди.

Предпринимателлени сертификат алыгъыз деп борчу этерге эркинликке болмай аны айттырга сөюме - бу ишни ала кесирини ырызлыклары бла бардырадыла. Бюгонюнде уа Росстандарт-да Халал продукция жаны бла комитет къуралады. Алай бла сертификация къырал даража бардырыллыкды.

Бизнесмен кесини башына диле, алай эсе уа, оюнуларын туюлюк бла чыгарылдыла.

Шенд уа тапсыз, излемлеге келишмеген товарланы, предпринимателни тимеси басмаланырыкъды. Битеу бу жумушла муслиманлагъа болушур ючюн этиледиле.

Бизни организация уа Халал товарланы стандартизация эм сертификация жаны бла Евразия бирюгине киргенди. Ол уа ала отрасыла нызамлыкы тохташдырыгъа себелик этердик. Андан сора да, сертификация берген органа муслиманланы дин управлениларында къураладыла.

Бизнесмен кесини башына диле, алай эсе уа, оюнуларын туюлюк бла чыгарылдыла.

Шенд уа тапсыз, излемлеге келишмеген товарланы, предпринимателни тимеси басмаланырыкъды. Битеу бу жумушла муслиманлагъа болушур ючюн этиледиле.

Бизни организация уа Халал товарланы стандартизация эм сертификация жаны бла Евразия бирюгине киргенди. Ол уа ала отрасыла нызамлыкы тохташдырыгъа себелик этердик. Андан сора да, сертификация берген органа муслиманланы дин управлениларында къураладыла.

Бизнесмен кесини башына диле, алай эсе уа, оюнуларын туюлюк бла чыгарылдыла.

Ахыры 4-чю бетдеди.

Шериатха келишмеген товарлагы «халал» деген сёзню жабышдырырга энди онг боллук туйюлдо

Ахыры 3-чю бетдеди.

Тюкенледе «Халал» деген марка бла продукция сатуулы башланганда, адамла анга бек кзууанган эдиле. Алай ала татыбуусу, кастевоглар осал болуп, кеплене келлерин кыачдыргандыла. Аны хатасында «Халал» дегени даражасы бир кесек учуз болганча керюнеди манга.

Сёзсюз, исламга керё этилгенде деген кыйиманы, башха ашарыкны алып, адам уланса, ол предпритиягыга угбай, саулал исламгу улуу хата келтиригиле. Аны ючюн айтанма ушагыбызны башанда адам хар атламы, сёзю, иши ючюн Аллахны алдында жуупла болганын билдире керюди деп. Олду бизни жашуубузда бек улду мен кзаты контроль. Мен да

башчаланы гоняжларын кесиме аллык туйюлме. Татсиз товарла чыгарып, бизден жак басыу саклыамасын бир предприниматель да.

Исламга керё этилгенде деген товарны алып, алай аны кастевоосуна ишекли болган адам аны осюндед Управленигыга, сен башчылык этген организацияга тарыгырга боллукмуду?

Сертификат бир жылга бериледи, бу кезиуде предпритияда кемчиликке болса, аны болжалы созулмайды. Халал затла ишекли туудурусала уа, неда тюкенледе бу марка бла жангы затланы керсегиз, бизге билдирдирге тийишлиди. ДУМ-ну телефонлары сайтта басмаланып, электрон почтабы да барды, ары суратланы иерге жарарыкды.

Эшиклеринде «Мында халал эткен ашарыкка сатуула» деген жазуула жабышдырылган кафелени саны да егснелер барды. Алага уа беремидиле сертификатла?

Бу жаны бла иши энди башлаганбыз. Жарсыуга, шендо ала бир тюрлю бошгалары, документлери болмай, кеслерине халал деп кыюдыла. Алай ала ашларын неден этгенлерин, не затла кыошханларын тинтирге керекди. Шериатны жорукларына келишген кафелени юсеринден шартла уа Интернетде Халал-гид деген ресурсда басмаланырыкдыла.

Кыбарты-Малкылары халал индустрияны айнытууда онглры улуудула?

Кыралда ол алагу улуу атлам этгенди дегге боллук-

ду: ислам косметика, дарманла чыгарылдыла, туризм ишлейди. Сёз ючюн, бир-бир субъектледе муслиманлагга кыонак юле окууна ачылгандыла. Анда уа кыбыла белгиленди, Кыран, намазлыкла бардыла, шериат эркин этмеген затла жорю-туймейдиле.

Алай Кыбарты-Малкырада уа ислам индустрия алыкка жаратылмаганга ушайды. Сёз ючюн, Элбурсун тийреси энди алай кыонак юле ачыгласа, бизге араллыла солугга сойюп келдикдиле. Алай алыкка ала продукция-ызыны кастевоосуна артык бек ышанмайдыла. Бизнесменле бу индустрияга эс бурсала, иги боллук эди.

Ушакны ТИКАЛАНЫ Фатима бардырганды.

Кёрмюч

Индира Ганди – китаплада бла суратлада

Тимбора Мальбахов атлы кырал миллет библиотекада бу кюнде Индияны алгынын багычы Индира Ганди тууганына 100 жыл толганына жораланган китап эмда сурат кермюч ачылганды. Анда белгли кырал кыулукчуну акыл сёзлери бла да шагыйреленирге боллукду. Барыбызга да эсибиздеди жыйлыуладан биринде ол закый Кыясынын намууну тизгинлерин юлгюге келтиргени: «Урушда хар ок да аны жорегине тиеди».

Ма бу оюмлары уа маганааларын бир заманда да тас этерик туйюлдоле. «Тарых бек иги устады, алай аны осал сохталары бардыла», «Жумдурук болуп кысыгынган кыолну тутар онг жокчу», «Башхала санаг этген аманлыкк, арта санга игитлик болуп чыгарыкды».

Индира Ганди Индияны биринчи премьер-министри Джавахрлал Неруну кызы эди. Кеси уа ол кыулукда 1966 жылдан 1977 жылга

дери эм 1980-1984 жыллада ишлегенди. 1984 жылда уа мурдарны кыолундан жоюлганды. ХОПАЛАНЫ Марзият. Суратны автор алганды.

Азюдо

Алтын майдал – Занкишиланы Казбекде

Бу кюнде Нидерландыны Гаага шахарыны "Sportcampus Zuiderpark" спорткомплексинде дзюдодан Гран-прини чеклеринде эришуле кыралгандыла. Анга 42 кыралдан 230-гга жужук спортчу кыайганды.

Турнири ючюнчю кюнде тюрлю-тюрлю аурлук кыаумлада тутушанла эришгендиле. 100 килограмм тартхананы ортасында бизни жерлешибиз – континентле аралы чемпио-наты домиак прюёрю Занкишиланы Казбек – алтын майдал кытайганды. Ол финалда дери битеу тубешилерин хорлам бла бошаганды, ахырында да Швециядан спортчу Еким Девриден кючю болганды.

КУЛЬЧАПАНЫ Зульфия. СУРАТДА: Занкишиланы Казбек акь кимонда.

ГРЕК-РИМ ТУТУШУУ Кытайдан хорлам бла кыайтханды

Гуанчжоу шахарда төрели жетинчи Россей-Кытай жаш тейю оюнла бардырылгандыла. Ала эки кыралны араларында шүөлүкчү эм спорт байламлыкчалы кючлер мурда кыралгандыла.

Эришуле спортчу талай тюрлюосондон баргандыла, алага башха-башха жыл сандагы жаш адамла кытайшандыла. Россейилиени командаларына 108 спортчу киргенди, аланы араларында «Элбурс» спорт школдан Би-чеккуланы Даулет да болганды. Ол грек-рим тутушуудан

эришууде сынашанды. Жаш гөжөр 100 килограмм аурлук кыаумда тутушканды, юч тубешиунда да хорлам бла бошаганды, финалда уа кытайлы спортчуну жакыганды. Аны тренери Этезланы Хусейнди.

Кытайда кыралыбызны гөжөфлерини командасы биринчи жерни алганды. Спортчу бирси тюрлюполеринден битеуло зачетта да жетишимли болганды.

Анатолий ТЕМИРОВ.

СПАРТАКИАДА Устазларын ахшылык бла эсгергендиле

Элбурс району окуучуларыны араларында бардырылган спартакиаданы чеклеринде стол теннисден эришуле кыралгандыла. Ала Бедикни орта школунда этгендиле эм анда физкультурадан устаз болуп турган Бакуулаланы Кемалга жоралангандыла.

Алага кыарарга КыМР-ни Парламентини депутаты, РФ-ни Коммунист партиясыны регион бөлөмоню биринчи секретары Хаситланы Лиза, Тыйрыуууну жер-жерли самоуправление советини депутаты Хаситланы Муртар келгендиле.

Эришуилени кыуанчы ачылуларында Элбурс районуна сабий-жаш тейю спорт школуну директорун орунбасары Юрий Карданов сөлөшгенди. Ол Бакуулаланы Кемал Бедикде спортчу бла физкультураны айнытууга улуу кыайын салганын, ол юкрегтен сабиле район, республика, кырал даражалы турнирледе жетишимли болганыларын белгилегенди.

Аны ашы сөзле бла дагыда Бедикни школуну директоруну куллулугун толтурган Ахматланы Зеур, Тыйрыуууну 6-чы номерли школуну ОБЖ-дан бла

физкультурадан устазы Малкыаркыяны Махти, башланган классаны физкультурадан сабий-жаш тейю спорт школунан Байкызыланы Гимран-кинчи, 5-чи номерли Гимназиядан Кырманланы Алий а ючюнчю болгандыла.

Хорлаганчла барысы да районну Билим беруу управленийиндеги физкультура эм спорт комитетинде грамотала алгандыла. Бакуулаланы Кемалны жууклары да алага келсери хазырлаган саугаланы бергендиле.

Анатолий ТАЛАЕВ.

Конференция

Усталыкыга энтта бир атлам

Кеп болмай Патияны ара шахары Ригада «Студентлеге практика бардырыу - жетишимни жолу» деген халкыла аралы илму-практика жыйлыуу этгенди. Аны чеклеринде «Колумб» деген клуб да онлайн-конференция бардырганды. Анга Кыбарты-Малкыар кырал университети, Балтика халкыла аралы академияны, Санкт-Петербургу эм Сочины кырал университеттерини студентлери бла преподавателлери кытайшандыла.

КыМКУ-ну экономика бөлөмоню экинчи эм ючюнчю курсларында окугунан Бечелланы Лейла, Френдиланы Зарема, Карина Тхашукова, Оксана Жерокова, Индира Бетуганова, Карина Дзугулова, Карина Билева эм Милана Фарзалиева smart-технологияланы айнытууну эмда аланы экономикада хайырланууну осюндед кеслерини оюмларын билдиргендиле. Ол жаны бла кыарамын Балтика халкыла аралы академияны преподаватели Диана Загулова да туура этгенди.

«Колумб» деген проект бюююн жаш тейю бир бирини «Prime-Time» халда байлам-

к курстарында окугунан Бечелланы Лейла, Френдиланы Зарема, Карина Тхашукова, Оксана Жерокова, Индира Бетуганова, Карина Дзугулова, Карина Билева эм Милана Фарзалиева smart-технологияланы айнытууну эмда аланы экономикада хайырланууну осюндед кеслерини оюмларын билдиргендиле. Ол жаны бла кыарамын Балтика халкыла аралы академияны преподаватели Диана Загулова да туура этгенди.

«Колумб» деген проект бюююн жаш тейю бир бирини «Prime-Time» халда байлам-

лык жорюттен майданды. Мында экономикада кемчиликкени созюрге, студентле кыраган проекткени юсеринден ачык ушакла бардырырга да онг барды. Клубну баш магнанысы уа студентлеге тынгылы специалисте, бизнесменле болуучу теория эм практика жаны бла билшмелерин байкыландырырга болушургады.

МАГОМЕТЛАНЫ С.

Юйрениуле

Кыйын кезиуде абызырап кыалмазча

Электрокюч бла жалчытуучу МРСК компанияны Кыбарты-Малкыарда бөлөмонюде «Каббалкэнергод» - бу кюнде юйрениуле бардырылгандыла. Анга аны кесини, «ФСК ЕЭС» акционер обществону, «Северо-Кавказское УГМС» эмда «Каббалком-муэнерго» кырал унитар предпритияланы, КыМР-ни Энергетика, тарифле эмда жашуу журтлагы надзор этиу жаны бла кырал комитетини, МЧС-ни КыМР-де Баш управленийяны, Катастрофаланы медицинасыны, ГИБДД-ны, сора Зольск, Бахан эмда Чегем районланы админд-

страцияларыны келечилери да кыатышандыла. Бу ишини кезиунде энергетикле кюз арты-кыш кезиуде табигыйт кыйынлыкка салган хатакылар кетериу жаны бла кочкыруучуларын сынал кергендиле, деп билдиргендиле бөлөмоню пресс-службасындан.

Юйрениулен кезиунде улуу жаш кетюропгенини хатасындан «Залукоокаже» подстанция ишин тохтатханды, талай жерде чыпыла аугуандыла, буз жабышканы ючюн ток ызла да юзюлоп туюендиле. Ол затла Зольск районну электрокючсюз кыойгандыла деп ёкчеге билдиргендиле.

Андан сора энергетикле мчымай кенгеш бардыргандыла. Хар нени да созгенлеринден сора не мадар этерге керелисин жик-жиги бла белгилегендиле.

Оператив штаб бла бирге район электросетьлени ишчилери да болуму туюетиуну кыюлга алгандыла. Хайырлануучулагга ток резерв ызла бла жиберилип башланганды.

Сагынчылган ишлеге Ставрополь крайны энергетиклери да кыатышандыла. МЧС-ни КыМР-де Баш управленийяны специалистлери уа ремонт бригадалага да солугура онг берген пункта ачандыла.

Былай хата-палах болур деген кыоркчу чыккынычы окууна битеу ведомстволаны – энергокоманиланы, жер-жерли самоуправление органданы, от ёчюлтючю эмда кыутарчыуу служба-лары – араларында байламлыкка алпандан окуучу тынгылы кыурылып, аланы хар бири да былпай кезиуде не этерге керек болганылары толугу тохтатырылгыра керекди. Былай юйрениуле уа алай этерге онг береди.

Алай бла, кёргенибизча, электрокюч бла жалчытуучу энергетикле бек терк кыюлга алгандыла, коллегаларыбыз а гражданданы кыоркчу-сузукчаларына дайым кёз-кулак болуп турганларын туура этгендиле, - дегенди «Каббалкэнерго» компанияны башчысы Олег Калинин.

УЛБАШЛАНЫ Мурат.

УЧРЕДИТЕЛЛЕ: КЫАБАРТЫ-МАЛКЫАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛА ПРАВИТЕЛЬСТВОСУ

Баш редактор
АТТАЛАНЫ Жамал

РЕДАКЦИЯ:
ТЕКУЛАНЫ Хауа
(баш редактору орунбасары),
ЖАНГУРАЗЛАНЫ Накабат
(баш редактору орунбасары),
ТОКЫЛУЛАНЫ Борис (жууналы секретары),
МОКБАЛАНЫ Зуура
(бөлөмоню редактору),
ТНКАЛАНЫ Фатима
(бөлөмоню редактору).

ТЕЛЕФОНЛА:
Редакторууу примейн - 42-63-01.
Баш редакторууу орунбасары - 42-38-21, 40-04-82.
Жууналы секретары - 42-66-85.
Секретариат - 40-93-62, Корреспонд - 42-63-52.
РЕДАКЦИЯНЫ БЕЛОМЛЕРИ:
Полигитта эм ириво - 42-24-02, 42-67-68.
Экономика - 42-66-73.
Кулчура - 42-66-76.
Социал ишде - 42-75-82, 40-59-18.
Курортла, туризм эм спорт - 40-39-93, 42-66-71.
Окуучууна бла байламлыкка жорюктюу эм жазылуу - 42-37-94.
Эчич корреспондент - 42-68-72, Тилмачла - 40-28-97.
Операторла - 40-28-49, 42-39-65.

Редакция авторла бла кыагыт жорютмейин.
Кюлж жазмагага речениа этилмейин эм ала артка кыайтырмайдыла.

Газетте басмаланган материалда айтылган оюмла редакцияны оюму бла келешиме боллуктузула. Алада айтылган хар зат ючюн

Россей Федерацияны Басманы юсюндед законуна тийишлиликке материалдарны авторлары келсери жуушпайдыла.

Редакция авторлардан 400 габет тизгенден (машина бла жазылган 5-6 бет) келино айтмайды.

Газет Басманы эм асырма информацияны эркинликкерини корюуу жаны бла Кыбарты-Малкыар регион инспекцияда 2016 жылда 19 декабрьде регистрация этилгенди.

Регистрация номер – ПН № ТУ07-00118. Индекс - 51532

Газетти басмагага «КыМР-Меня» ГКУ-ну компьютер службабы хазыр этгенди.

Газет «Тетраграф» ООО-ну типографиясында басмаланганды. Наличек шахар, Ленин аты проспекет, 33

Газеттин почта сызыны федералык Управленикка жуушпайды.
Телефонла: 76-01-28, 76-01-10

Газетлени рошнугага сатуу ючюн КыМР-ни «Испечен» акционер обществову жуушпайды.
Телефон: 42-49-34

Номерге графике керё 19.00 сагытда кыол салынады, 20.00 сагытда кыол салынганды

ГАЗЕТНИ НОМЕРНИ ЧЫГАРГАНЫЛА:
Османланы Кысар-дежурный редактор;
Кучукланы Сафият - жууналы секретары орунбасары;
Зезаланы Лида - корректор.

Тиражи 2100 экз. Заказ № 1488
Багыса 10 сомду.

ГАЗЕТНИН ЭМ БЕТАЛАНЫН АДРЕСИ:

360000, Нальчик шахар,
Ленин аты проспекет, 5
электрон почта:
elbor_50@mail.ru